

27 grudnia 2022

Obchodzimy Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego

Marszałek Andrzej Bętkowski wraz z wojewodą świętokrzyskim Zbigniewem Koniuszem oraz prezydentem Kielc Bogdanem Wentą z okazji przypadającego dziś Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego złożył wiązanekę kwiatów pod pomnikiem Józefa Piłsudskiego na kieleckim Placu Wolności. Święto zostało ustanowione 21 października 2021 roku w hołdzie bohaterskim uczestnikom narodowego zrywu z lat 1918-1919.

Ustawa, która była inicjatywą ustawodawczą prezydenta Andrzeja Dudy, stanowiła odpowiedź na głosy przedstawicieli społeczności, działaczy patriotycznych oraz władz samorządowych z Wielkopolski. Z pomysłem ustanowienia święta państwowego wyszły

wspólnie: Wielkopolskie Muzeum Niepodległości, Fundacja Zakłady Kórnickie, Muzeum Narodowe w Poznaniu, poznański oddział Instytutu Pamięci Narodowej, Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski.

Sejm przyjął ustawę ustanawiającą Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego 1 października 2021 roku, a 28 października jednogłośnie poparł ją Senat. Natomiast 23 listopada w historycznym miejscu, czyli w dawnym poznańskim Hotelu Bazar, w którym tuż przed wybuchem Powstania Wielkopolskiego zamieszkał, przybywszy wtedy do Poznania, Ignacy Jan Paderewski, prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawę.

Powstanie Wielkopolskie wybuchło 27 grudnia 1918 r. w Poznaniu. Bezpośrednią jego przyczyną była wizyta w tym mieście wybitnego pianisty, męża stanu Ignacego Jana Paderewskiego. Jego przyjazd 26 grudnia był okazją do zorganizowania manifestacji patriotycznej. Następnego dnia Polacy gromadzili się pod budynkiem Hotelu Bazar. Niemcy zorganizowali kontrpochód, a jego uczestnicy zniszczyli po drodze siedzibę Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej – legalnej polskiej władzy państwowej, uznanej przez Polski Sejm Dzielnicowy. Przed godz. 17.00 sytuacja wymknęła się spod kontroli. Padł pierwszy strzał – wybuchło powstanie.

Początkowo Naczelna Rada Ludowa prowadziła z Niemcami rozmowy o zachowaniu spokoju. Ostatecznie jednak nominowała na tymczasowego dowódcę powstania Stanisława Taczaka.

W pierwszym okresie walk powstańczych, do końca roku, Polakom udało się zdobyć większą część Poznania. Ostatecznie miasto zostało wyzwolone 6 stycznia 1919 r., kiedy to przejęto lotnisko Ławica. W polskie ręce wpadło kilkaset samolotów. Do połowy stycznia wyzwolono większą część Wielkopolski. Pod koniec stycznia Niemcy rozpoczęli ofensywę na froncie północnym, a w połowie lutego przenieśli siedzibę naczelnego dowództwa do Kołobrzegu, co miało świadczyć o planach ofensywnych przeciwko Wielkopolsce.

Powstańcom wielkopolskim w sukurs na czas przyszli alianci zachodni, którzy w lutym 1919 r. wymusili na władzach niemieckich powstrzymanie się od podejmowania działań ofensywnych przeciw powstańcom. Wyznaczono wówczas linię demarkacyjną, która rozdzieliła jednostki polskie i niemieckie.

Zdobycze powstańców potwierdził rozejm w Trewirze podpisany między Niemcami a państwami Ententy 16 lutego. W myśl jego ustaleń front wielkopolski został uznany za front walki państw sprzymierzonych. Ostateczne zwycięstwo przypieczętował podpisany 28 czerwca 1919 r. traktat wersalski, w którego wyniku do Polski powróciła – z wyjątkiem

skrawków - prawie cała Wielkopolska. Powstanie zakończyło się sukcesem.

Galeria zdjęć

